

**ÅRSBERETNING FOR
ADVOKATBEVILLINGSNEMNDEN
2010**

Advokatbevillingsnemndens sammensetning

Advokatbevillingsnemndens virksomhet og sammensetning følger av domstolloven § 226. Nemndens sammensetning har i 2010 vært slik:

Leder: Tingrettsdommer Trine Standal
(Varamedlem: Dommer Tove Merete Voldbæk)

Medlem: Advokat Erling Olav Lyngtveit
(Varamedlem: Advokat Johnny Veum)
(Ekstra varamedlem: Advokat Gunhild Lærum)

Medlem: Rettshjelper Nina Walthinsen
(Varamedlem: Rådgiver Hilde Kristin Haugen)

Advokatbevillingsnemndens sekretariatsfunksjon ivaretas av Tilsynsrådet for advokatvirksomhet.

Godtgjørelsen til Advokatbevillingsnemndens medlemmer og vara-medlemmer fastsettes av Justisdepartementet og dekkes av Tilsynsrådet. Det ble utbetalt honorar til nemndens medlemmer i 2010 med til sammen kr. 132.643,-. Kostnadene ved nemndens drift dekkes av det bidrag som landets praktiserende advokater og rettshjelpere årlig plikter å betale til Tilsynsrådet for advokatvirksomhet. Regnskap og melding om nemndens virksomhet sendes hvert år til Justisdepartementet. Nemndens årsberetning for 2010 blir lagt ut på Tilsynsrådets nettside og vil også bli sendt til dem av landets praktiserende advokater og rettshjelpere som ønsker det.

Advokatbevillingsnemnden har i løpet av året avholdt 7 møter, og en sak ble behandlet på sirkulasjon.

Generelt om Advokatbevillingsnemnden

Advokatbevillingsnemnden er disiplinær- og tilsynssystemets øverste organ. Dette innebærer at Advokatbevillingsnemnden – på sitt område – er overordnet de to øvrige organer i dette systemet; Tilsynsrådet for advokatvirksomhet og Disiplinærnemnden.

Advokatbevillingsnemnden behandler saker utelukkende på initiativ fra Tilsynsrådet for advokatvirksomhet eller Disiplinærnemnden, og har ikke anledning til selv å ta saker opp til behandling.

Forvaltnings- og offentlighetsloven gjelder for Advokatbevillings-nemndens virksomhet, med de begrensninger som følger av domstolloven § 226. Domstollovens habilitetsregler gjelder for nemndens medlemmer i den enkelte sak.

Advokatbevillingsnemndens virksomhet er nærmere omhandlet i advokatforskriften av 20. desember 1996 kapittel 6. Nemnden er klageinstans for vedtak som nevnt i domstolloven § 225 fjerde ledd, truffet av Tilsynsrådet. Dette gjelder vedtak som er til ugunst for den det retter seg mot, og klageadgangen omfatter bl.a. beslutning om oppnevning av forvalter, avslag på søknad om advokatbevilling, avslag på søknad om autorisasjon av advokatfullmektig og avslag på søknad om tillatelse til å utøve rettshjelpvirksomhet.

Advokatbevillingsnemnden avgjør saker etter forslag fra Tilsynsrådet eller Disiplinærnemnden, som nevnt i domstolloven § 219 tredje ledd og § 230, jf. § 226 annet ledd. Bestemmelsene omfatter bl.a. tilbakekall av advokatbevillinger og nedleggelse av forbud mot at en person som har juridisk embetseksamen yter rettshjelp. Dersom Advokatbevillings-nemnden ikke tar Tilsynsrådets / Disiplinærnemndens forslag til følge, kan nemnden i stedet meddele vedkommende en irettesettelse eller en advarsel.

Advokatbevillingsnemndens vedtak om tilbakekall av advokatbevillinger og om tilbakekall av fullmektigautorisasjoner kan bringes inn for retten, som kan prøve alle sider av nemndens vedtak. Staten ved Advokatbevillingsnemnden er rett saksøkt. Reglene i tvisteloven gjelder for eventuelle søksmål, og retten kan beslutte at vedtaket ikke skal ha virkning før det er avsagt dom eller endelig dom foreligger, jf. domstolloven § 230 første ledd i.f. Advokatbevillingsnemnden kan også selv treffe beslutning om å utsette iverksettingen av vedtaket til det foreligger endelig dom, jf. forvaltningsloven § 42.

Virksomheten i 2010

Advokatbevillingsnemnden har i 2010 behandlet til sammen 104 saker. Dette er en økning fra 2009 (86). Samtlige saker er mottatt fra Tilsynsrådet for advokatvirksomhet. 78 av sakene gjelder innberetninger etter fristoversittelser; tilsvarende tall var 42 i 2009. De øvrige sakene omhandler andre forhold, se nedenfor.

Advokatbevillingsnemnden har i 2010 tilbakekalt 15 advokatbevillinger og 1 tillatelse til å drive rettshjelp. Dette innebærer en liten økning i forhold til 2009 (13). Ett av tilbakekallsvedtakene ble brakt inn for retten. Saksøker trakk senere saken.

Advokatbevillingsnemnden har meddelt 15 irettesettelser og 52 advarsler. For 2009 var tilsvarende tall hhv. 7 og 34. Nemnden har i tillegg, ved andregangsinberetninger, tilbakekalt 5 advokatbevillinger samt en tillatelse til å yte rettshjelp i medhold av domstoloven § 218 annet ledd nr. 3, samt understreket fire tidligere meddelte advarsler – som følge av fristoversittelser.

Dersom en advokats bo kommer under konkursbehandling, trer advokatbevillingen ut av kraft inntil gjelden blir ordnet, jf. domstoloven § 230 annet ledd første pkt. Når vedkommende godtgjør at gjelden er ordnet, kan Advokatbevillingsnemnden etter søknad oppheve suspensjonen. Advokatbevillingsnemnden behandlet i 2010 ingen slike søknader. Nemnden behandlet imidlertid 1 søknad om rett til å benytte bevillingen til tross for konkurs, jf. samme bestemmelses annet pkt. Søknaden ble ikke innvilget.

Advokatbevillingsnemnden har suspendert en advokatbevilling på bakgrunn av pågående straffesak.

Advokatbevillingsnemnden behandlet 4 klager på avslag på søknad om advokatbevilling, hvorav en ble etterkommet. I tillegg mottok Advokatbevillingsnemnden 1 klage på Tilsynsrådets avslag på søknad om ny bevilling etter tidligere tilbakekall. Denne ble avslått. Nemnden behandlet videre 1 klage på avslag på søknad om autorisasjon av advokatfullmektig, jf. domstoloven § 223 annet ledd. Klagen ble ikke tatt til følge.

Aktuelle avgjørelser i 2010

1. Tilsynsrådets innberetninger etter bokettersyn

Advokatbevillingsnemnden har i løpet av 2010 mottatt 5 innberetninger fra Tilsynsrådet som relaterer seg til avholdte bokettersyn. Advokatbevillingsnemnden besluttet i samtlige saker å tilbakekalle bevillingene. Antallet innberetninger til Advokatbevillingsnemnden fra Tilsynsrådet på dette grunnlaget er det samme som i 2009.

a) Advokatens regnskapsføring og behandling av betrodde midler var preget av uorden og manglende kontroll. Større beløp mottatt fra klienter var ikke blitt regnskapsført og advokaten hadde urettmessig tatt ut i overkant av 1 million kroner fra klientenes midler.

Advokaten ble innberettet til Advokatbevillingsnemnden med anmodning om tilbakekall av hans bevilling i medhold av domstoloven § 230 første ledd nr. 1 og nr. 3. Advokatbevillingsnemnden sluttet seg i hovedsak til Tilsynsrådets vurdering og begrunnelse, og tilbakekalte advokatens bevilling. Advokatens advokatbevilling var som en følge av konkurs allerede suspendert på tidspunktet for tilbakekallet.

b) Advokaten hadde manglende kontroll med klientmidlene. Klientbankkontoen var benyttet som driftskonto. Det ble ved bokettersynet konstatert at advokaten hadde hatt underdekning av klientmidler over lang tid.

Advokaten ble innberettet til Advokatbevillingsnemnden med anmodning om tilbakekall av hans bevilling i medhold av domstoloven § 230 første ledd nr. 1 og nr. 3. Advokatbevillingsnemnden sluttet seg i hovedsak til Tilsynsrådets vurdering og begrunnelse, og tilbakekalte advokatens bevilling.

c) Tilsynsrådets bokettersyn avdekket en betydelig reell underdekning av klientmidler i advokatens virksomhet. Underdekningen hadde i perioder vært på flere millioner kroner og advokaten hadde urettmessig hevet over 2 millioner kroner i salær. Advokaten hadde i tillegg gjort seg skyldig i en rekke alvorlige forhold, herunder forledet en bank til å utbetale et større beløp på feilaktig grunnlag.

Advokaten ble innberettet til Advokatbevillingsnemnden med anmodning om tilbakekall av hans bevilling i medhold av domstoloven § 230 første ledd nr. 1. Advokatbevillingsnemnden sluttet seg i hovedsak til Tilsynsrådets vurdering og begrunnelse, og tilbakekalte advokatens bevilling. Advokaten ble senere slått konkurs.

d) Advokatens regnskapsføring var svært mangelfull. Advokaten hadde som en del av sin virksomhet også vært forretningsfører for en stiftelse. Stiftelsen hadde for perioden 2001-2007 ingen troverdig samlet regnskapsdokumentasjon som kunne bringe klarhet i de faktiske forhold. Tilsynsrådets styre uttalte at det så ut til at stiftelsen nærmest hadde vært drevet ut fra advokatens eget forgodtbefinnende. Forholdet var spesielt alvorlig da det kunne se ut til at hele stiftelsens kapital var tapt. Advokaten hadde over lang tid nærmest fullstendig tilsidesatt både bokføringsloven, regnskapsloven, stiftelsesloven og advokatforskriftens regler om klientmiddelbehandling.

Advokaten ble innberettet til Advokatbevillingsnemnden med anmodning om tilbakekall av hans bevilling i medhold av domstoloven § 230 første ledd nr. 1 og nr. 3. Advokatbevillingsnemnden sluttet seg i hovedsak til Tilsynsrådets vurdering og begrunnelse.

e) Advokaten hadde ikke etterlevd de elementære regler som gjelder for advokatregnskap og behandling av betroede midler. Tilsynsrådets avholdte bokettersyn avdekket en betydelig reell underdekning i virksomheten.

Advokaten ble innberettet til Advokatbevillingsnemnden med anmodning om tilbakekall av hans bevilling i medhold av domstoloven § 230 første ledd nr. 1. Advokatbevillingsnemnden sluttet seg i hovedsak til Tilsynsrådets vurdering og begrunnelse, og tilbakekalte advokatens bevilling.

2. Tilsynsrådets innberetning på bakgrunn av rettskraftig dom i straffesak

Advokaten var domfelt for å ha foretatt seksuelle handlinger overfor klient, jf. straffeloven § 200 første ledd. Saken var endelig avgjort av Høyesterett.

Tilsynsrådets flertall fant på bakgrunn av domfellelsen at vilkårene var til stede for å innberette advokaten til Advokatbevillingsnemnden med forslag om tilbakekall av advokatbevillingen, jf. domstoloven § 230 første ledd.

Tilsynsrådets mindretall kom til at vilkårene for å tilbakekalle advokatens bevilling ikke var til stede.

Advokatbevillingsnemnden fant, i likhet med Tilsynsrådets flertall, at advokaten ved de handlinger han var domfelt for hadde gjort seg skyldig i forhold som gjør ham uskikket til å drive advokatvirksomhet, samt at han ved dette også har mistet den tillit som er nødvendig i yrket, jf. domstolloven § 230 første ledd nr. 1. Advokatbevillingsnemnden uttalte at det forhold at både Tilsynsrådet og Advokatbevillingsnemnden tidligere har ønsket å avvente Høyesteretts behandling av saken før man tok stilling til bevillingsspørsmålet, på ingen måte hadde avskåret muligheten for å benytte tilbakekallshjemmelen nå.

3. Tilsynsrådets innberetninger av fristoversittelser

Praktiserende advokater og rettshjelpere skal senest innen 30. april hvert år betale det lovbestemte bidraget til Tilsynsrådet, og for advokatenes del også til Disiplinærnemnden. De skal senest innen ovennevnte dato også innsende egenerklæring med revisoruttalelse samt vedlegg til Tilsynsrådet. Fristen ble endret med virkning fra 2009 – fra 1. til 30. april årlig.

Advokatbevillingsnemnden har behandlet innberetninger av til sammen 67 advokater/rettshjelpere for mislighold av plikten til å betale bidrag og /eller plikten til innsendelse av egenerklæring med revisoruttalelse samt vedlegg. Dette er en oppgang fra 2009, hvor tallet var 42.

Av de innberettede advokater/rettshjelpere ble 13 innberettet som følge av manglende rettidig bidragsbetaling. 4 ble meddelt en irettesettelse for dette forholdet og 9 ble meddelt en advarsel. 1 av disse (1 rettshjelper) mistet senere sin tillatelse til å yte rettshjelp pga. ytterligere fristoversittelse.

34 advokater/rettshjelpere ble innberettet som følge av manglende rettidig innsendelse av egenerklæring med vedlegg. 8 av dem ble meddelt en irettesettelse og 26 ble meddelt en advarsel. 1 av de advokatene som ble meddelt en advarsel mistet senere sin bevilling pga. ytterligere fristoversittelse.

20 advokater/rettshjelpere ble innberettet som følge av både manglende betaling av bidrag og manglende innsendelse av egenerklæring med vedlegg. Av disse ble 3 meddelt en irettesettelse og 17 ble meddelt en advarsel. 4 av dem som her opprinnelig ble meddelt en advarsel, mistet senere sin bevilling pga. ytterligere fristoversittelse.

4. Tilsynsrådets innberetninger som følge av manglende sikkerhetsstillelse

Advokater som vil utøve advokatvirksomhet i eget navn, skal stille sikkerhet, jf. domstolloven § 222 første ledd første punktum. Sikkerheten skal være stillet før virksomheten settes i gang og så lenge den pågår, jf. advokatforskriften § 2-1 første ledd. Dersom en advokat misligholder plikten til å stille sikkerhet etter domstolloven § 222, kan Advokatbevillingsnemnden tilbakekalle vedkommendes advokatbevilling, jf. domstolloven

§ 230 første ledd nr. 2. 3 advokater ble i 2010 innberettet av Tilsynsrådet som følge av oppsigelse av- og manglende stillet ny sikkerhet. Alle de tre advokatbevillingene ble tilbakekalt i medhold av domstoloven § 230 nr. 2, jf. § 222.

5. Øvrige innberetninger

a) Flere domstoler tilkjennega i innrapporteringer til Tilsynsrådet at de ikke lenger uten videre hadde tiltro til at de opplysninger advokaten ga var korrekt. Det ble i den forbindelse vist til et stort antall kritikkverdige forhold over flere år. Advokaten var tidligere av Tilsynsrådet og Disiplinærnemnden også meddelt flere reaksjoner for forhold av til dels alvorlig karakter. Han var ved Tilsynsrådets vedtak av 28. mai 2008 meddelt at han måtte være forberedt på tilbakekall av advokatbevillingen dersom han ble innberettet for tilsvarende eller lignende forhold.

Advokaten ble innberettet til Advokatbevillingsnemnden med anmodning om tilbakekall av hans bevilling i medhold av domstoloven § 230 første ledd nr. 1. Det ble spesielt vist til at advokaten ikke hadde endret sin adferd og sine rutiner til tross for gjentatte klare oppfordringer og reaksjoner fra domstolene, fengselsvesenet, disiplinærsystemet og Tilsynsrådet. Advokatbevillingsnemnden sluttet seg i hovedsak til Tilsynsrådets vurdering og begrunnelse, og tilbakekalte advokatens bevilling.

b) Advokaten innleverte selv sin advokatbevilling. Det var på det rene at advokaten hadde benyttet fiktive reiseregninger og begått andre uregelmessigheter i advokatvirksomheten. Forholdene var erkjent av advokaten og pengene tilbakebetalt.

Advokaten ble – i henhold til praksis i slike saker – innberettet til Advokatbevillingsnemnden med anmodning om tilbakekall av hans bevilling i medhold av domstoloven § 230 første ledd nr. 1. Advokatbevillingsnemnden sluttet seg i hovedsak til Tilsynsrådets vurdering og begrunnelse.

6. Advokatbevillingsnemndens avgjørelser i klagesaker

Klager på avslag på søknad om advokatbevilling.

a) Søker hadde påberopt seg praksis som advokatfullmektig, jf. domstoloven § 220 annet ledd nr. 2 bokstav a. For at slik praksis skal medregnes ved søknad om advokatbevilling, må søkeren godtgjøre prosedyrerfaring. Søkeren må ha prosedert under minst tre hovedforhandlinger i sivile saker av et visst omfang, jf. advokatforskriften § 8-1. Tilsynsrådets avslag var begrunnet med manglende oppfyllelse av prosedyrekravet fordi søker, i en av sakene, hadde opptrådt i rettergang uten at nødvendig autorisasjonsforhold var etablert mellom ham og den advokat som Tilsynsrådet la til grunn var ansvarlig for saken. Advokatbevillingsnemnden fant imidlertid å etterkomme klagen som følge av mottatt senere redegjørelse fra søkers prinsipal, om at han var ansvarlig for angjeldende sak på det tidspunkt søker prosederte denne for retten.

b) Søker hadde påberopt seg praksis som advokatfullmektig, jf. domstoloven § 220 annet ledd nr. 2 bokstav a, jf. litra a ovenfor. Søkeren må ha prosedert under minst tre hovedforhandlinger i sivile saker av et visst omfang, jf. advokatforskriften § 8-1. Tilsynsrådet avsto søknaden med den begrunnelse at lovens krav om å ha prosedert i en sak ”av et visst omfang” ikke var oppfylt for så vidt gjaldt en av de tre påberopte saker. Saken gjaldt begjæring om tvangsfravikelse av fast eiendom som følge av mislighold av leiekontrakt, og hadde en varighet på 1 time og 15 minutter; noe som i dette tilfellet ble funnet å være under grensen for hva som kan godkjennes. Det ble videre vektlagt at saksøkte heller ikke møtte til rettsforhandlingene, og heller ikke lot seg representere ved noen annen. Advokatbevillingsnemnden tok ikke klagen til følge.

c) Her var forholdet ”tilsvarende” som i saken under bokstav b ovenfor: Advokatfullmektigens rettshandlinger begrenset seg til avholdelse av innledningsforedraget som hadde en varighet på kun en time, noe som ikke ble funnet å tilfredsstillte kravet til en sivil sak ”av et visst omfang”.

Advokatbevillingsnemnden delte Tilsynsrådets vurderinger og konklusjon og tok ikke klagen til følge.

d) Søker reiste i denne saken spørsmål om hva som kunne godskrives henne som ”annen juridisk virksomhet”, jf. domstoloven § 220 nr. 2. Søker hadde til sammen syv års erfaring fra tre ulike forvaltningsorganer. Hun hadde også vært autorisert som advokatfullmektig, men autorisasjonssøknaden ble, som følge av en feil i hennes arbeidsgivers rutiner, først sendt Tilsynsrådet nesten halvannet år etter hennes tiltredelse. Hun hadde således kun 6 måneders praksis som autorisert advokatfullmektig. Advokatbevillingsnemnden fant, i likhet med Tilsynsrådets styre, å godkjenne hennes ”annen juridiske virksomhet” med til sammen 12 måneder. Klagen ble ikke tatt til følge, og hun tilfredstilte således ikke vilkårene for å få advokatbevilling.

Klage på avslag på søknad om autorisasjon

Søknad om autorisasjon var avslått av Tilsynsrådet som følge av at søker ikke tilfredstilte lovens krav til hederlig vandel, jf. domstoloven § 223, annet ledd. Klagen ble ikke etterkommet; Advokatbevillingsnemnden fant, som Tilsynsrådet, at søker, som foregående år var dømt til 21 dager betinget fengsel og bot for overtredelse av straffeloven § 162 første ledd og legemiddeloven § 31 annet ledd jf. § 24 første ledd, jf. straffelovens § 63 annet ledd, ikke oppfylte lovens krav mindre enn fire måneder etter domfellelsen. Av dommen fremgår at det straffbare forhold ble begått mens søker arbeidet ved et advokatkontor, og det ble videre lagt til grunn at han fungerte som forsvarer, også i narkotikasaker. Retten fant det skjerpene at en profesjonell aktør i strafferettspleien – som selv har alle mulige etiske og lovpålagte oppfordringer til å forholde seg lovlydig – selv begår lovbrudd. Dette var egnet til å undergrave tilliten til strafferettspleien, en vurdering både Tilsynsrådet og Advokatbevillings-nemnden sluttet seg til.

Klage på avslag om advokatbevilling etter tidligere tilbakekall

Advokatbevillingsnemnden la, som Tilsynsrådet, til grunn at søker fremdeles ikke hadde brakt i orden de forhold som førte til tilbakekallet: Tilsynsrådet var ikke gitt tilgang til hans regnskap og hadde således ikke kunnet gjennomføre det besluttede bokettersynet. Advokatbevillingsnemnden fant det derfor ikke nødvendig å ta stilling til hvorvidt søker var å anse som skikket til å utøve advokatyrtet.

7. Søksmål mot Advokatbevillingsnemnden

a) Det ble i 2010 tatt ut et søksmål mot Advokatbevillingsnemnden. Søksmålet ble senere trukket. Saken gjaldt spørsmål om gyldigheten av vedtak om tilbakekall av advokatbevilling, med hjemmel i domstoloven § 230 første ledd nr. 1, som følge av dom i straffesak. Saken er nærmere omtalt under pkt. 2 foran.

b) Det fremgår av årsberetningen for 2009 at Advokatbevillingsnemnden ble saksøkt etter å ha fattet vedtak om avslag på søknad om advokatbevilling. Advokatbevillingsnemnden ble frifunnet ved tingrettens behandling av saken i 2010. Dommen ble anket av saksøker. Anken ble avvist som for sent fremsatt. Det er begjært oppreisning for fristoversittelsen.

8. Suspensjon av advokatbevilling ved advokaters straffbare forhold

Det følger av domstoloven § 230 fjerde ledd, jf. § 225 tredje ledd, at Advokatbevillingsnemnden – etter forslag fra Tilsynsrådet – kan bestemme at bevillingen skal tre ut av kraft (suspenderes) dersom en advokat blir siktet for en forbrytelse eller forseelse som kan medføre tap av advokatbevilling.

Advokatbevillingsnemnden har i løpet av 2010 vurdert suspensjon av advokatbevilling grunnet siktelse i 2 saker.

a) Advokaten var i Borgarting lagmannsrett dømt for overtredelse av straffeloven § 317 første og tredje ledd, jf § 49, til en straff av seks måneder betinget fengsel. Dommen var ikke rettskraftig, men påanket til Høyesterett.

Tilsynsrådets styre fant etter en konkret vurdering ikke å ville fremme forslag overfor Advokatbevillingsnemnden om suspensjon, men ønsket å se på saken på nytt etter rettskraftig dom. Saken ble fremlagt for Advokatbevillingsnemnden til vurdering, jf. domstoloven § 230 fjerde ledd og § 226. Advokatbevillingsnemnden sluttet seg til de vurderinger og den begrunnelse som var gitt i Tilsynsrådets beslutning.

b) Advokaten var dømt i tingretten for overtredelse av straffeloven § 224 første ledd bokstav a - for ”ved vold, trusler, misbruk av sårbar situasjon eller annen utilbørlig atferd å ha utnyttet en person til prostitusjon eller andre seksuelle formål”, samt også for overtredelse av straffeloven § 145a nr. 1 ”for ved hjelp av hemmelig lytteapparat å ha avlyttet telefonsamtale eller annen samtale mellom andre, eller forhandlinger i lukket møte som han ikke selv deltar i”. Straffen var satt til fengsel i 1 år og 6 måneder, og dommen var påanket.

Tilsynsrådets styre foreslo at advokatens bevilling ble suspendert, bl. a. idet man var av den oppfatning at allmennheten vil oppfatte det som ”støtende” om en advokat som er domfelt bl. a. for menneskehandel får fortsette å praktisere som advokat. Advokatbevillingsnemnden sluttet seg til Tilsynsrådets vedtak og suspenderte advokatens bevilling. Nemnden føyde også til at en slik sak, hvor advokaten altså var dømt for ulovlig menneskehandel og ulovlig avlytting, må anses som meget uheldig for advokatstandens anseelse.

Oslo, 15. februar 2011.

Advokatbevillingsnemnden

Erling O. Lyngtveit

Trine Standal
Leder

Nina Walthinsen